

Dokument s plenarne sjednice

B9-0160/2022

16.3.2022

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjava Vijeća i Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o potrebi za hitnim djelovanjem EU-a u cilju osiguravanja sigurnosti opskrbe hranom s obzirom na rusku agresiju na Ukrajinu te za dugoročnim akcijskim planom za razvoj autonomije EU-a u pogledu opskrbe hranom (2022/2593(RSP))

Mohammed Chahim, Clara Aguilera
u ime Kluba zastupnika S&D-a

Rezolucija Europskog parlamenta o potrebi za hitnim djelovanjem EU-a u cilju osiguravanja sigurnosti opskrbe hranom s obzirom na rusku agresiju na Ukrajinu te za dugoročnim akcijskim planom za razvoj autonomije EU-a u pogledu opskrbe hranom (2022/2593(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Rusiji i Ukrajini, a posebno onu od 16. prosinca 2021. o stanju na ukrajinskoj granici i na ukrajinskim teritorijima pod ruskom okupacijom¹,
- uzimajući u obzir izjave čelnikâ Europskog parlamenta od 16. i 24. veljače 2022. o Ukrajini,
- uzimajući u obzir izjavu visokog predstavnika u ime EU-a od 24. veljače 2022. o invaziji oružanih snaga Ruske Federacije na Ukrajinu,
- uzimajući u obzir izjavu predsjednika Europskog vijeća i predsjednice Komisije od 24. veljače 2022. o dosad nezabilježenoj i ničim izazvanoj vojnoj agresiji Rusije na Ukrajinu,
- uzimajući u obzir nedavne izjave predsjednika Ukrajine i predsjednice Komisije o stanju u Ukrajini,
- uzimajući u obzir izjavu skupine G7 od 24. veljače 2022.,
- uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 24. veljače 2022.,
- uzimajući u obzir članak 39. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013²,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda, (EU) br. 1151/2012 o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode, (EU) br. 251/2014 o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označivanju i zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i (EU) br. 228/2013 o utvrđivanju posebnih mjera za poljoprivredu u

¹Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0515.

² SL L 435, 6.12.2021., str. 1.

najudaljenijim regijama Unije³,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 1. ožujka 2022. o ruskoj agresiji na Ukrajinu⁴,
 - uzimajući u obzir izjavu šefova država ili vlada Europskog vijeća od 10. ožujka 2022. o ruskoj vojnoj agresiji na Ukrajinu,
 - imajući u obzir izjavu sa sastanka ministara poljoprivrede skupine G7 od 11. ožujka 2022. o invaziji oružanih snaga Ruske Federacije na Ukrajinu,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da u skladu s Poveljom UN-a i načelima međunarodnog prava sve države ostvaruju ravnopravan suverenitet i u svojim se međunarodnim odnosima moraju suzdržavati od prijetnje silom ili upotrebe sile koja je usmjerena protiv teritorijalne cjelovitosti ili političke nezavisnosti bilo koje države;
- B. budući da je Ruska Federacija 24. veljače 2022. pokrenula ničim izazvanu i neopravdanu invaziju na Ukrajinu;
- C. budući da je Vijeće Europske unije donijelo početni niz sankcija protiv Rusije, uključujući sankcije usmjerene na određene pojedince, gospodarske i finansijske sankcije i trgovinska ograničenja, i da nastavlja pripremati daljnje sankcije u bliskoj suradnji s transatlantskim saveznicima i drugim međunarodnim partnerima istomišljenicima;
- D. budući da su među oštećenom civilnom infrastrukturom u Ukrajini i crnomorske luke, zbog čega je došlo do potpune blokade trgovine morskim putem, uključujući izvoz ključnih poljoprivrednih proizvoda u različite regije, među kojima i u Europsku uniju;
- E. budući da rat koji se vodi na ukrajinskom teritoriju onemogućuje unutarnje kretanje robe, posebno hrane, hrane za životinje i drugih poljoprivrednih proizvoda, što dovodi do ozbiljne oskudice hrane u Ukrajini i do manjka zaliha dostupnih za otpremu u druge zemlje;
- F. budući da sukob uključuje ciljanje ključne poljoprivredne infrastrukture, među ostalim za prijevoz i skladištenje, što ima znatne regionalne učinke; budući da bombardiranje, granatiranje i kasetne bombe u ratnim situacijama oštećuju poljoprivredno zemljište i ozljeđuju one koji se namjeravaju vratiti kako bi ga obrađivati, što ga čini neupotrebljivim godinama dok se provodi otkrivanje te deaktivacija ili uništavanje eksplozivnih sredstava;
- G. budući da se 2022. žetva u Ukrajini ne može obaviti jer su poljoprivrednici i poljoprivredni radnici pobjegli kako bi spasili svoje živote ili brane svoju zemlju te su poljoprivredna gospodarstva previše oštećena da bi se ovogodišnja proizvodnja odvijala

³ SL L 435, 6.12.2021., str. 262.

⁴ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0052.

kao i obično;

- H. budući da Ukrajina proizvodi 11 % svjetske pšenice, 16 % ječma, 15 % kukuruza, 16 % uljane repice, 50 % suncokretovog ulja te da pokriva 9 % trgovine sjemenki suncokreta i 61 % suncokretove pogače; budući da za Rusiju te brojke iznose 20 % (pšenica), 16 % (ječam), 2 % (kukuruz), 3 % (uljana repica) i 20 % (suncokretova pogača);
- I. budući da je Ukrajina postala važan dobavljač EU-a i da je glavni dobavljač kukuruza (prosječno 9,2 milijuna tona – 57 % opskrbe), uljane repice (2 milijuna tona – 42 % uvoza u Europu po obujmu), sjemenki suncokreta (0,1 milijun tona – 15 %) i suncokretove pogače (1,3 milijuna tona – 47 % uvoza) te, u manjoj mjeri, pšenice (1 milijun tona – 30 % uvoza); budući da je Rusija također, ali u manjoj mjeri, važan dobavljač pšenice u EU-u (0,5 milijuna tona – 11 %), ali uglavnom pogače uljane repice (0,2 milijuna tona – 50 %), suncokretove pogače (0,9 milijuna tona – 34 %) i sjemenki suncokreta (0,3 milijuna tona – 35 %);
- J. budući da je od početka sukoba već došlo do naglog porasta svjetskih cijena poljoprivrednih proizvoda (između 5 % i 10 % ovisno o proizvodu), što ih je približilo cijenama iz tržišne godine 2007. – 2008.;
- K. budući da zbog sukoba sve više rastu cijene energije, sirovina i hrane, što znači da će sve više ljudi biti izloženo riziku od siromaštva (uz trenutačno ugroženih 97 milijuna); budući da su stoga potrebne socijalne mjere za pomoć proizvođačima i potrošačima kako bi se suočili s tim posljedicama;
- L. budući da su posljedice neizazvane i neopravdane ruske ratne agresije na sigurnost opskrbe hranom iznimnim sušama na jugu EU-a, klimatskim promjenama i gubitkom biološke raznolikosti;

A. Hitne mjere za rješavanje učinka agresije na Ukrajinu na sigurnost opskrbe hranom

- 1. najoštrije osuđuje nezakonitu, ničim izazvanu i neopravdanu vojnu agresiju Ruske Federacije protiv Ukrajine i invaziju na nju, kao i sudjelovanje Bjelarusa u toj agresiji; zahtijeva da Ruska Federacija smjesta prekine sve vojne aktivnosti u Ukrajini, da bezuvjetno povuče sve vojne i paravojne snage i vojnu opremu s cijelog međunarodno priznatog državnog područja Ukrajine te da u potpunosti poštuje teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica kako bi se ponovno uspostavio mir i time zajamčila sigurna obnova gospodarskih, socijalnih, zdravstvenih i prehrabnenih sustava ključnih za život;
- 2. izražava snažnu solidarnost s ukrajinskim narodom i neutješnu tugu zbog tragičnih gubitaka života i ljudske patnje uzrokovanih ruskom agresijom te naglašava da su napadi na civile i civilnu infrastrukturu, kao i neselektivni napadi, zabranjeni međunarodnim humanitarnim pravom te stoga predstavljaju ratne zločine;
- 3. napominje da ti napadi, uz prekid trgovine zbog ratnih razloga, sprečavaju da osnovni resursi, od energije i gnojiva do osnovnih kemikalija i poljoprivrednih proizvoda, dođu do EU-a, tako da solidarnost poljoprivrednika i potrošača prema ljudima u Ukrajini znači podnošenje žrtava;

4. smatra da EU, zajedno s drugim međunarodnim tijelima, ne smije tolerirati umjetno napuhane cijene i da mora poduzeti mjere za sprečavanje špekulativnog ponašanja koje ugrožava sigurnost opskrbe hranom ili pristup hrani za ranjive zemlje i stanovništvo praćenjem tržišta koja utječe na prehrambeni sustav, uključujući tržišta budućnosnica, kako bi se osigurala potpuna transparentnost, te razmjenom pouzdanih podataka i informacija o kretanjima na svjetskom tržištu hrane;
5. poziva Komisiju da utvrди i olakša načine i sredstva za rješavanje gospodarskih i socijalnih posljedica sankcija, osobito u područjima poljoprivredne proizvodnje kako bi se zaštitila sigurnost opskrbe hranom;
6. poziva na hitan i bezuvjetan prekid vatre; zahtijeva da komunikacijski kanali s Rusijom ostanu otvoreni i da se dotične strane pripreme za dijalog i pregovore sve dok prekid vatre ne stupi na snagu i dok rat ne završi jer se samo takvim prekidom vatre može obnoviti normalan život i nastaviti proizvodnja hrane diljem Ukrajine i njezinih poljoprivrednih područja te se može nastaviti normalno kretanje hrane, proizvoda, sezonskog rada i sirovina nužnih za prekograničnu poljoprivrednu i prehrambenu proizvodnju, čime bi se prevladali izazovi povezani s prijevozom u pogledu izvoza hrane i proizvodnje robe;
7. ponovno poziva na znatno smanjenje energetske ovisnosti, osobito o ruskom plinu, nafti i ugljenu, među ostalim diversifikacijom izvora energije te povećanjem energetske učinkovitosti i ubrzavanjem prelaska na čistu energiju; ističe da bi sankcije mogле imati poseban učinak na europska kućanstva u pogledu cijena hrane i troškova energije te da ne bi trebalo očekivati da ona bez potpore plaćaju cijenu ove krize; poziva države članice da pripreme planove i subvencije za kućanstva kako bi se odgovorilo na krizu troškova života;
8. naglašava da bi, kako bi se spriječio rizik od nestašice biljnih bjelančevina, Komisija trebala hitno poduzeti sve potrebne korake kako bi se privremeno dopustila upotreba ekološki značajnih površina pogodnih za uzgoj proteinskih usjeva tijekom krize te kako bi se razmotrila mogućnost primjene inovativnih i održivih metoda proizvodnje u tim područjima;
9. smatra da bi trebalo ocijeniti i dalje razvijati trenutačne promjene u sustavima sadnje kako bi se osiguralo više domaćih proizvoda tijekom ovogodišnje sezone uzgoja te poboljšali proizvodni sustavi i omogućio razvoj prema većoj autonomiji u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju;
10. poziva na hitnu provedbu mjera protiv tržišnih poremećaja predviđenih člankom 219. Uredbe o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda⁵ kako bi se pružila potpora najpogodenijim sektorima i istodobno mobilizirala krizna pričuva u tu svrhu;
11. smatra da bi, iako je povećanje proizvodnje sada hitan prioritet, trebalo ocijeniti nacionalne strateške planove kako bi se provele potrebne prilagodbe novim okolnostima, uključujući upotrebu relevantnih fleksibilnih mogućnosti za povećanje

⁵ SL L 347, 20.12.2013., str. 671.

površine zemljišta koja se obrađuju;

12. ističe da bi izvanredne mjere ruralnog razvoja povezane s bolešću COVID-19 trebalo proširiti kako bi se riješili aktualni problemi s likvidnošću koji ugrožavaju održivost poljoprivrednih aktivnosti i prijete malim poduzećima koja se bave preradom, stavljanjem na tržiste ili razvojem poljoprivrednih proizvoda;
13. naglašava da bi trebalo donijeti mjere kako bi se izbjegli bilo kakvi poremećaji na jedinstvenom tržištu EU-a i prepreke slobodnom kretanju robe, posebno u pogledu slobodnog kretanja ključnih proizvoda kao što su žitarice;
14. smatra da bi trebalo donijeti mjere kojima bi se zajamčila veća fleksibilnost za uvoz ključnih proizvoda (osobito žitarica, soje i gnojiva) iz zemalja koje nisu članice EU-a, uključujući mogućnost privremene ponovne ocjene postojećih uvoznih kvota;

B. *Dugoročni akcijski plan za razvoj autonomije EU-a u pogledu opskrbe hranom*

15. poziva Komisiju da bez odgode pripremi detaljan akcijski plan kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje naših lanaca opskrbe hranom i dugoročno zajamčila sigurnost opskrbe hranom unutar EU-a, uzimajući u obzir pouke izvučene iz učinka rata u Ukrajini i drugih mogućih poremećaja;
16. ponovno ističe da se europska strateška autonomija u sektoru hrane, hrane za životinje i poljoprivrednog sektora općenito mora ojačati, poštujući pritom ciljeve zelenog novog plana, koji su osmišljeni za zaštitu našeg okoliša i poljoprivrednih područja unutar njega;
17. uviđa da poremećaji u trgovinskim tokovima koji su postojali prije invazije pokazuju da EU mora hitno razmotriti ne samo kako najbolje pružiti pomoć u hrani u neposrednom kriznom razdoblju, nego i kako dugoročno razviti autonomiji poljoprivredni sustav proizvodnje hrane i hrane za životinje, smanjujući tako našu ovisnost o uvozu i povećavajući domaću proizvodnju; ističe da je to posebno važno za proizvode kojima najviše prijeti nestašica zbog obustave izvoza iz Ukrajine, kao što su žitarice, uljarice, proteinski usjevi i gnojiva;
18. poziva na pojačano djelovanje na međunarodnoj razini kako bi se osiguralo da je sigurnost opskrbe hranom u središtu donošenja političkih odluka i kako bi se izbjegla nestašica u najugroženijim zemljama, dajući prednost prehrambenoj upotrebi poljoprivrednih proizvoda i sprečavajući prepreke međunarodnoj trgovini hranom;
19. smatra da bi mogle biti potrebne i znatne promjene tržišnih i izvoznih modela, kao i ozbiljno planiranje u nepredvidivim situacijama, kao što su autonomija u pogledu proizvodnje hrane za životinje u EU-u, alternativne mogućnosti za izvoz, povećani kapaciteti za reagiranje, strateške zalihe osnovne hrane, hrane za životinje i drugih poljoprivrednih proizvoda, autonomija u pogledu gnojiva i zamjenskih proizvoda te jasne informacije o globalnim obrascima prijevoza poljoprivrednih proizvoda;
20. poziva na ubrzanje i jačanje mjera za smanjenje rasipanja hrane kako bi se maksimalno povećala dostupnost hrane i iskoristili resursi koje imamo u Europskoj uniji kao sredstvo za poboljšanje autonomije u pogledu opskrbe hranom;

21. poziva na donošenje mjera za suzbijanje siromaštva uzrokovanih brzim rastom cijena energije i učinkom sukoba na cijene hrane te smatra da socijalne mjere moraju biti dio potrebnih mjera;

◦

◦ ◦

22. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, predsjednici Komisije, vladama i parlamentima država članica EU-a, predsjedniku, vladu i parlamentu Ukrajine te predsjedniku, vladu i parlamentu Ruske Federacije.